

Obsah

	Předmluva	5
1	Ve třídě, v klubovně, pod širým nebem	11
1.1	Přednášky a besedy	11
1.1.1	Přednášky	11
	Účel, volba tématu	11
	Příprava a přednes	12
	Audiovizuální pomůcky	13
1.1.2	Besedy	18
	Zaměření	18
	Zajištění	18
	Příklady besed	19
1.2	Ochranářské vycházky	24
	Vycházky do přírody a ochrana přírody	24
	Typy a příklady vycházek do přírody	27
1.3	Hry a soutěže	31
1.3.1	Hry v přírodě a o přírodě	31
	Ekologické hry	31
	Hry v přírodním prostředí	33
	Hry o přírodním prostředí	36
	Hry pro přírodní prostředí	44
1.3.2	Ochranářské soutěže	53
2	Průzkum přírodního prostředí	55
2.1	Výskyt vzácných a ohrožených druhů	55
	Význam činnosti, společenská prospěšnost, výchovné poslání	55
	Inventarizace výskytu ohrožených a chráněných rostlin a živočichů	56
	Studium ekobiologie chráněných či ohrožených druhů rostlin a živočichů	59
2.2	Přírodní výtvoary a biotopy	61
	Význam činnosti, společenská prospěšnost, výchovné poslání	61
	Inventarizace přírodních výtvoary geologické povahy	63
	Inventarizace významných (starých) stromů	66
	Inventarizace hodnotných biotopů	66

2.3	Zásahy člověka do krajiny	68
	Význam, společenská prospěšnost, výchovné poslání, pozorování	68
	Jak lidé mění, ničí, narušují, hojí a vylepšují krajinu	70
	Příklad vycházky na průzkum zásahů do krajiny	76
	Kyselé srážky – akutní problém dneška	79
3	Na pomoc přírodě	84
3.1	Péče o rostliny	84
	Význam péče o rostliny, společenská prospěšnost a výchovné poslání	84
	Strážní služby na lokalitách ohrožených druhů rostlin	85
	Přesazování chráněných a ohrožených druhů rostlin	86
	Kultivace ohrožených, chráněných a vzácných rostlin	88
3.2	Péče o živočichy	89
	Význam péče o živočichy, její společenská prospěšnost a výchovné poslání	89
3.2.1	Péče o ptactvo	91
	Vánoční stromek pro ptactvo	91
	Budky pro ptáky	93
	Hnízdní hlídky	98
3.2.2	Péče o bezobratlé živočichy	98
	Chov čmeláků	98
	Aktivní ochrana mravenišť	100
3.3	Péče o biotopy	102
	Význam péče o biotopy, její společenská prospěšnost a výchovné poslání	102
	Strážní služby v chráněných územích	103
	Pomoc při řízení vývoje (managementu) chráněných i nechráněných území	104
3.4	Péče o zeleň	106
	Význam péče o zeleň, její společenská prospěšnost a výchovné poslání	106
	Ozelenění školního pozemku	108
	Péče o staré stromy	108
	Kategorizace zeleně	109
3.5	Mladý aktivista státní ochrany přírody	109
	Funkce signalizátorů státní ochrany přírody v okrese Prachatice	109

4	Školní přírodní rezervace	115
4.1	Cíl, obsah, výběr	115
	Zásady výběru vhodného území	116
4.2.	Péče o území	118
	Celková koncepce práce ve školní přírodní rezervaci	118
	Vyhlášení, vyznačení, návštěvní řád školní přírodní rezervace	120
	Péče o školní přírodní rezervaci	121
4.3	Využití školní přírodní rezervace	126
	Využití školní přírodní rezervace pro školní výuku	126
	Využití školní přírodní rezervace pro zájmovou činnost	129
	Možnosti využití školní přírodní rezervace pro širší veřejnost	132
4.4	Dvacet let školní přírodní rezervace Pod Vyhlídkou	134
	„Doba kamenná“ – fáze hlídky na ochranu přírody.	134
	„Doba budovatelská“ – fáze pionýrského oddílu mladých ochránců přírody	135
	„Doba péče“ – fáze stanice mladých ochránců přírody	136
5	Naučné stezky	142
5.1	Smysl a poslání	142
	Naučné stezky a jejich typy	142
	Naučné stezky státní ochrany přírody a jejich výchovné poslání	145
5.2	Budování a údržba naučné stezky	149
5.2.1	Plánování naučné stezky	149
	Základní požadavky na trasu	149
	Výběr trasy naučné stezky	152
	Projekt naučné stezky	155
5.2.2	Úprava trasy naučné stezky	159
	Úprava chodníku	159
5.2.3	Vybavení naučné stezky	162
	Turistické značení	162
	Vysvětlující tabule	164
	Speciální vybavení	167
	Průvodcovská publikace	169
5.2.4	Údržba naučné stezky	170
5.3	Využívání naučných stezek	171
5.3.1	Výchovně vzdělávací využití naučných stezek	171
5.3.2	Naučné stezky školní, pionýrské, mládeže	174
	Od mládeže pro mládež	174
	Zkušenosti z Prachaticka	177

6	Pobyt v přírodě	183
6.1	Ochrana přírody ve škole v přírodě	183
	Škola v přírodě o přírodě	183
	Plán výchovy k ochraně přírody na škole v přírodě	184
	Trvalá ekopedagogická zařízení škol v přírodě	191
6.2	Ochrana přírody na letním táboře	193
	Letní tábor a přírodní prostředí	193
	Ochranařská složka programové náplně tábora	195
	Formy činnosti na letním táboře	195
6.3	Specializovaný tábor	201
	Tematické ochranařské tábory pro děti a mládež	201
	Tábory studijní	202
	Tábory pracovní – budovatelské – a kombinované pracovní- -studijní	204
6.4	Expedice	208
7	Dokumentace a názorná agitace	211
7.1	Kreslíme a fotografujeme	211
	Výtvarné zpodobňování přírody	211
	Fotografování přírody	213
7.2	Názorné audiovizuální pomůcky	215
	Soubory diapositivů a diafony	215
	Amatérský film	217
7.3	Nástěnky a výstavy	218
8	Výchova k péči o životní prostředí	221
8.1	Nová oblast výchovy	221
8.1.1	Vývoj výchovy k péči o životní prostředí	221
8.1.2.	Definice, základní principy výchovy k péči o životní prostředí	223
8.2	Systém výchovy k péči o životní prostředí	226
8.2.1	Systém, zásady a složky výchovy k péči o životní prostředí	226
8.2.2	Školní výchova k péči o životní prostředí	229
8.2.3	Mimoškolní výchova k péči o životní prostředí	232
	Seznam použité a doporučené literatury	235
Příloha	Ukázkový diafon stanice mladých ochránců přírody	